
РОЗДІЛ V. ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

УДК 349.232

DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.01.36>

ГРОШОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ЯК ВАЖЛИВА ЮРИДИЧНА ГАРАНТІЯ ЇХ ДІЯЛЬНОСТІ

Вапнярчук Н.М.,

*кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник
провідний науковий співробітник
Національної академії правових наук України
старший науковий співробітник
Науково-дослідного інституту правового
забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України
ORCID ID: 0000-0003-2764-3826*

Вапнярчук Н.М. Грошове забезпечення працівників Національної поліції України як важлива юридична гарантія їх діяльності.

У роботі розглянуто грошове забезпечення працівників Національної поліції України як важливої юридичної гарантії їх діяльності в умовах сьогодення, виявлено наявні проблеми та запропоновано шляхи їх вирішення. Зазначено, що гарантії захисту права поліцейського на грошове забезпечення є спеціальним виявом гарантій захисту права працівника на винагороду. Досліджуючи нормативно-правові акти, відзначено, що законодавство у сфері надання грошового забезпечення працівникам Національної поліції України постійно розвивається та вдосконалюється, хоча багато питань усе ж таки залишається ще не вирішених, особливо в умовах сьогодення. Звернено увагу на те, що реформи в правоохоронних органах повинні бути, передусім, скоординовані та інтегровані з відомчими планами та програмами, оскільки завдання реформування полягає в тому, щоб була відповідність між завданнями і функціями, структурою та людьми і ресурсним забезпеченням. Одним із важливих питань, що потребує негайного вирішення – це гідна оплата праці українських поліцейських, адже від їх вмотивованості напряду залежить безпека громадян та рівень розкриття злочинів. І тому їх зарплата має відповідати сучасним ризикам та реаліям, забезпечувати стабільність, а це може гарантувати лише закон. Оскільки гідне грошове забезпечення поліцейських неможливе без фундаментального нормативно-правового забезпечення, яке не лише містить відповідні соціальні права, а й забезпечує соціальні гарантії їх реалізації. Зроблено висновок, що розміри грошового забезпе-

чення мають відображати рівень фізичного і морального навантаження для поліцейського, враховувати ризики, які несе службова діяльність і створювати належні матеріальні умови для життя поліцейських і членів їхніх сімей. У зв'язку з цим запропоновано, що основні складові грошового забезпечення (посадовий оклад, оклад за спеціальним званням, надбавка за вислугу років) мають складати не менше 70 % грошового забезпечення, додаткові види грошового забезпечення, які призначені для стимулювання службової діяльності – 30 %, що повинно бути закріплено на законодавчому рівні.

Ключові слова: оплата праці, Національна поліція України, працівник, грошове забезпечення, держава, гарантії.

Vapnyarchuk N.M. Cash support for employees of the National Police of Ukraine as an important legal guarantee of their activities.

The paper examines the financial support of the National Police of Ukraine as an important legal guarantee of their activities in today's conditions, identifies existing problems and suggests ways to solve them. It is noted that the guarantees of the protection of the right of the police officer to monetary support are a special manifestation of the guarantees of the protection of the employee's right to remuneration. Studying the normative legal acts, it was noted that the legislation in the field of providing monetary support to the employees of the National Police of Ukraine is constantly developing and improving, although many issues still remain unresolved, especially in today's conditions. Attention was drawn to the fact that reforms in law enforcement agencies should, first of all, be

coordinated and integrated with departmental plans and programs, since the task of reforming is to ensure that there is a correspondence between tasks and functions, structure and people and resource provision. One of the important issues that needs to be solved immediately is the decent remuneration of Ukrainian police officers, because the safety of citizens and the level of crime detection directly depend on their motivation. And therefore, their salary must correspond to modern risks and realities, ensure stability, and only the law can guarantee this. Since a decent financial provision of police officers is impossible without fundamental normative and legal provision, which not only contains relevant social rights, but also provides social guarantees for their implementation. It was concluded that the amount of financial support should reflect the level of physical and moral stress for the police officer, take into account the risks that the official activity carries and create appropriate material conditions for the life of police officers and their family members. In this regard, it is proposed that the main components of monetary support (position salary, salary for a special rank, bonus for years of service) should make up at least 70 % of monetary support, additional types of monetary support intended to stimulate official activity – 30 %, which should be fixed at the legislative level.

Key words: wages, National Police of Ukraine, employee, financial support, state, guarantees.

Постановка проблеми. Процеси становлення ринкової економіки в Україні зумовлюють значні перетворення у системі соціально-трудо-вих відносин. Кризові явища у вітчизняній економіці негативно впливають на рівень заробітної плати, а отже, і на рівень добробуту громадян, які працюють. Зниження рівня доходів населення спричиняє скорочення їх платоспроможного попиту, що впливає на зменшення обсягів виробництва. В умовах кризи роботодавці не мають змоги підвищувати, а подекуди й виплачувати заробітну плату. Саме тому однією з базових проблем усіх змін у вітчизняній економіці є становлення адекватної до сучасних умов ефективної системи регулювання оплати праці. Адже заробітна плата є основним законним джерелом задоволення потреб будь-якого працівника. Закономірно, що Конституція України 1996 р., визначивши право на працю як можливість кожного заробляти собі на життя працюю, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується (ч. 1 ст. 43), у його розвиток наділила кожного громадянина правами на (а) заробітну плату, не нижчу від визначеної законом (ч. 4 ст. 43), (б) своєчасне одержання винагороди за працю захищається законом (ч. 7 ст. 43), і (в) достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї (ст. 48). Особливо актуальним це питання постає відносно працівників Національної

поліції України, які з огляду на виконання специфічних обов'язків та професійної діяльності постійно перебувають у зоні підвищеного ризику й небезпеки і тому потребують особливої уваги, адже йдеться про вагомий чинник мотивування поліцейського до виконання своїх завдань на високому професійному рівні, самовіддано й максимально ефективно.

Стан дослідження. Право на оплату праці досліджувалося багатьма вітчизняними вченими, серед яких: О.В. Андрійчук, С.Я. Вавженчук, В.Я. Гоц, Т.М. Заворотченко, М.І. Іншин, О.П. Коваль, В.Л. Костюк, Н.В. Кохан, І.Й. Магновський, М.О. Пижова, О.І. Процевський, О.А. Ситницька, Н.Є. Целовальніченко, О.М. Ярошенко та ін. Щодо питання грошового забезпечення поліцейських, то вони знайшли висвітлення у працях С.М. Бортника, М.А. Самбор, І.В. Сахно, Т.А. Масалової, В.К. Старостенко, О.О. Макарова, Р.М. Мородумова, Ю.А. Єремєєва, Безпалька С.В., Шатрави С.О., Тимчишина А.М., Кріцака І.В. Проте і до цього часу досліджувана проблематика є актуальною.

Отже, **мета даної роботи** дослідити питання щодо грошового забезпечення працівників Національної поліції України як важливої юридичної гарантії їх діяльності в умовах сьогодення, виявити наявні проблеми та запропонувати шляхи їх вирішення.

Виклад основного матеріалу. Трудове право України в нормативній площині характеризується переважанням обсягу низки різних гарантій саме щодо прав, свобод і законних інтересів у сфері праці та зайнятості працівника, з огляду на той факт, що: 1) в трудових правовідносинах працівник відносно роботодавця перебуває у більш уразливому стані (є «найбільш соціально уразливою стороною трудових відносин» [1, с. 16]); 2) «трудова діяльність працівника займає особливе місце у структурі соціальних пріоритетів як суспільства загалом, так і людини, зокрема. Це зумовлено тим, що вона не тільки формує багатство країни, виступає головною умовою зростання її економіки, а й служить важливою життєзабезпечуючою функцією індивіда» [2, с. 4]. Таким чином, у забезпеченні належного рівня соціальної безпеки працівника створенням для нього відповідних гарантій у сфері праці та зайнятості має безпосередній раціональний інтерес і держава, і суспільство; 3) потреба в захисті прав, свобод і законних інтересів працівників у сфері праці та зайнятості по сьогодні є досить актуальним питанням, адже «працівник, здійснюючи свою трудову діяльність, і на сьогоднішній день, коли трудові права людини визнані надзвичайно цінними й непорушними, а правові відносини в суспільстві врегульовуються за принципом "людина – найвища соціальна цінність", часто наштовхується на різноманітні перешкоди стосовно реалізації ним своїх трудових прав» [3, с. 269].

Аналогічна соціально-правова значимість гарантій має місце й у контексті службово-трудо-вих правовідносин поліцейських, де особливого значення набувають гарантії захисту права на грошове забезпечення. І це є цілком закономірним, адже за відсутності гарантій захисту права на винагороду працівник Національної поліції України знаходиться в множинних ризиках неотримання грошового забезпечення чи отримання винагороди не в належному розмірі, а самі умови праці службовців (за таких обставин) не можна вважати такими, що відповідають стандартам гідної праці. С.М. Бортник також грошове забезпечення розглядає в якості важливої юридичної гарантії діяльності поліцейських, яке є альтернативою інституту заробітної плати працівників. На його думку, сутність грошового забезпечення поліцейських може бути визначена як закріплена в законодавстві, обчислювана в грошовій формі сукупність виплат і надбавок, які встановлюються поліцейським з урахуванням умов та особливостей проходження ними служби в Національній поліції з метою стимулювання й підвищення ефективності виконання ними своїх службових обов'язків. Науковець констатує значну кількість проблем правового регулювання грошового забезпечення поліцейських. По-перше, йдеться про відсутність законодавчого закріплення як терміна «грошове забезпечення», так і терміна «грошове забезпечення поліцейських», що не сприяє правильності й однаковості розуміння цього правового явища всіма зацікавленими особами, негативно впливає на правозастосовну практику. По-друге, основний нормативно-правовий акт, який закріплює як правовий статус поліцейських, так і правові засади функціонування Національної поліції, майже не регламентує навіть загальні засади здійснення грошового забезпечення поліцейських. Цю сферу врегульовано численними адміністративними актами, застосування яких не відповідає приписам як наведеного закону, так і іншого національного законодавства. Такі акти дублюють положення один одного, а подекуди навіть суперечать один одному. На його думку, розв'язання наведеної проблеми вимагає значного доопрацювання ст. 94 Закону України «Про Національну поліцію», в якій мають бути закріплені положення щодо конкретних складників грошового забезпечення поліцейських, а також розмірів усіх виплат і надбавок [4, с. 136-137].

Ми цілком погоджуємося з таким твердженням, адже у ст. 94 Закону України «Про Національну поліцію України» [5] зазначається лише що поліцейські отримують грошове забезпечення, розмір якого визначається залежно від посади, спеціального звання, строку служби в поліції, інтенсивності та умов служби, кваліфікації, наявності наукового ступеня або вченого звання. Порядок виплати грошового забезпечення визначає Міністр

внутрішніх справ України. За поліцейськими, які тимчасово проходять службу за межами України, зберігається виплата грошового забезпечення в національній валюті та виплачується винагорода в іноземній валюті за нормами і в порядку, що визначаються Кабінетом Міністрів України. Поліцейські, відряджені до інших органів державної влади, установ, організацій та прикомандировані відповідно до цього Закону, отримують грошове забезпечення, враховуючи посадовий оклад за посадою, яку вони займають в органі, установі чи організації, до якої вони відряджені, а також інші види грошового забезпечення, визначені цим Законом. Грошове забезпечення поліцейських індексується відповідно до закону. При цьому не міститься положень щодо конкретних складників грошового забезпечення поліцейських, а також розмірів усіх виплат і надбавок. Водночас положення щодо конкретних складників грошового забезпечення поліцейських ми зустрічаємо у постанові Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 за № 988 «Про грошове забезпечення поліцейських національної поліції», в якій зазначається, що грошове забезпечення поліцейських складається з посадового окладу, окладу за спеціальним званням, щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (підвищення посадового окладу, надбавки, доплати, які мають постійний характер), премії та одноразових додаткових видів грошового забезпечення [6].

У свою чергу наказом Міністерства внутрішніх справ України від 6 квітня 2016 за № 260 «Порядок та умови виплати грошового забезпечення поліцейським Національної поліції та здобувачам вищої освіти закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських» [7] передбачено порядок та умови виплати грошового забезпечення. Так, при переведенні по службі, пов'язаному з переїздом до іншого населеного пункту, або переведенні до іншого органу Національної поліції грошове забезпечення за попереднім місцем служби виплачується включно по день звільнення з посади, що передує даті відбуття до нового місця служби, зазначених в наказі по особовому складу. При призначенні поліцейського на іншу посаду в одному органі поліції грошове забезпечення виплачується за новою посадою з дня призначення на посаду, указанного в наказі по особовому складу. Грошове забезпечення за попередньою посадою виплачується по день звільнення з посади, зазначений у наказі по особовому складу, включно. Якщо в наказі по особовому складу дата призначення на посаду не зазначена, грошове забезпечення виплачується з дня підписання цього наказу. Поліцейським за час перебування у службових відрядженнях виплачується грошове забезпечення з розрахунку посадового окладу, установленого за основною штатною посадою, окладу за спе-

ціальним званням, щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (підвищення посадового окладу, надбавки, доплати, які мають постійний характер), премії, яка встановлюється щомісяця, та одноразових видів грошового забезпечення (у разі їх встановлення в період відрядження).

Водночас, аналізуючи законодавчі акти у розглядуваній сфері, констатуємо, що багато питань залишається на сьогоднішній день не вирішеними. Як зазначав Денис Монастирський, «питання забезпечення поліцейських, на жаль, залишається недосконалим, і на сьогодні середня зарплата поліцейського становить приблизно 12 тис. грн. Я думаю, що середня зарплата хоча б у 15 тис. грн могла б бути тим стартом, з якого людина розпочне свою службу в поліції, особливо враховуючи ті виклики, які переживає галузь». За його словами, питання належного матеріального забезпечення і визначає недобір особового складу Нацполіції, який на сьогодні становить від 20 до 30% [8, с. 106].

Основною метою грошового забезпечення поліцейських повинно бути забезпечення задоволення матеріальних потреб і законних інтересів поліцейських; стимулювання поліцейського краще виконувати свої службові завдання (адже винагорода виконує й заохочувальну функцію). Метою ж гарантій захисту права поліцейського на грошове забезпечення виступає створення інституційно-організаційних та інших умов, за яких поліцейський може підтвердити та захистити право на винагороду (також в окремій частині грошового забезпечення) за рахунок функціонування правозахисного механізму держави. Як зазначає І.І. Сенчук, грошове забезпечення поліцейського має створювати умови для залишення на службі та стимулювання найбільш якісних кадрів. Досягти це можливо не шляхом встановлення одразу високого рівня заробітної плати, а запровадженням стимулюючих надбавок, їх справедливим встановленням та обов'язковим фінансуванням [9, с. 91].

На думку Т.А. Масалової, гарантії захисту права поліцейського на грошове забезпечення є спеціальним виявом гарантій захисту права працівника на винагороду. Ця позиція дозволяє дійти таких висновків: 1) по-перше, поширення на поліцейського трудо-правових та інших гарантій захисту трудових прав працівників сприяє розширенню комплексу людиноцентристських засад, що наявні в трудовому праві, на розглядувану сферу. Вказане не дозволяє державі піддавати поліцейських трудовій експлуатації, що принижує їх людську гідність, а також зобов'язує належним чином забезпечувати та захищати право цих службовців на гідну винагороду за їх роботу; 2) по-друге, оскільки реальне існування гарантій прав і свобод людини і громадянина в Україні ще досить далеке від належного, не є достатньою

мірою досконаліми й гарантії захисту права поліцейського на грошове забезпечення. Між тим, слід мати на увазі, що важливість роботи поліцейських, а також забезпечення високого рівня їхньої соціальної безпеки обумовило створення та функціонування правового механізму захисту права поліцейських на гідну винагороду, метою якого є створення та підтримання на належному рівні оптимальних інституційно-організаційних та інших умов, за яких поліцейський може підтвердити та захистити право на грошове забезпечення всіма доступними для нього засобами, що не ставлять під загрозу стан національної безпеки держави [10, с. 121].

Сьогодні вже робляться певні кроки на шляху вдосконалення законодавства щодо грошового забезпечення поліцейських, зокрема на сьогодні маємо 4 законопроекти щодо врегулювання оплати праці поліцейських: № 6506 «Проект Закону про внесення змін до статті 94 Закону України «Про Національну поліцію» щодо збільшення грошового забезпечення поліцейських»; № 6506-1 «Проект Закону про внесення змін до статті 94 Закону України «Про Національну поліцію» щодо осучаснення розміру грошового забезпечення поліцейських»; № 6506-2 «Проект Закону про внесення змін до статті 94 Закону України «Про Національну поліцію» щодо забезпечення гідних умов оплати праці поліцейських»; № 6506-3 «Проект Закону про внесення змін до статті 94 Закону України «Про Національну поліцію» щодо поліпшення умов грошового забезпечення поліцейських».

Так, на думку розробників законопроекту «Про внесення змін до статті 94 Закону України «Про Національну поліцію» щодо збільшення грошового забезпечення поліцейських» [11], його прийняття призведе: до збільшення грошового забезпечення поліцейських, що своєю чергою призведе до посилення гарантій їх соціального захисту; створить достатні матеріальні умови для належного виконання поліцейськими службових обов'язків з урахуванням специфіки, інтенсивності та особливого характеру роботи; забезпечить добір до Національної поліції України висококваліфікованих кадрів; стимулюватиме досягнення високих результатів у службовій діяльності. У свою чергу законопроектом «Про внесення змін до статті 94 Закону України «Про Національну поліцію» щодо осучаснення розміру грошового забезпечення поліцейських» від 06.01.2022 [12], пропонується: встановити складові заробітної плати поліцейських; передбачити, що посадовий оклад поліцейських не може становити менше ніж 10 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого на 1 січня календарного року, крім курсантів (слухачів) вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських; визначити розміри

надбавки за вислугу років (строк служби). Зокрема, грошове забезпечення поліцейських повинно забезпечувати достатні матеріальні умови для належного виконання ними службових обов'язків з урахуванням характеру, інтенсивності та небезпечності роботи, забезпечувати добір до поліції кваліфікованих кадрів, стимулювати досягнення високих результатів у службовій діяльності, компенсувати фізичні та інтелектуальні затрати працівників поліції. Згідно з положеннями законопроекту розмір грошового забезпечення поліцейського враховує його посаду, спеціальне звання, строк служби в поліції, інтенсивність та умови служби, кваліфікацію, наявність наукового ступеня та/або вченого звання. Вважаємо вказаний законопроект цілком відповідає важливій та корисній меті, задекларованій в обґрунтуванні необхідності прийняття акта, де наголошується, що десятки тисяч поліцейських щодня заступають на службу, ризикують своїм життям, забезпечуючи належний стан правопорядку на вулицях наших міст. Кожна чесна та професійна праця повинна мати відповідну винагороду. Не є виключенням із цього і професія поліцейського.

Безпалько С.В., Шатрава С.О., Тимчишин А.М. й Кріцак І.В. аналізуючи вказані законопроекти щодо грошового забезпечення поліцейських переконані, що вони потребують значного доопрацювання з урахуванням висловлених зауважень; система оплати праці, визначена статтею 94 Закону України «Про Національну поліцію», є доволі ускладненою, містить велику кількість змінних, непостійних складових, що не сприяє прозорості, прогнозованості та справедливості під час розрахунку місячного грошового забезпечення поліцейського [13].

У сьогоднішніх реаліях, коли країна знаходиться у стані війни, є важливим прийняття 28 лютого 2022 року Урядом постанови за № 168 «Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану», якою установлено, що на період дії воєнного стану поліцейським виплачується додаткова винагорода в розмірі 30 000 гривень щомісячно, а тим з них, які беруть безпосередню участь у бойових діях або забезпечують здійснення заходів з національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії, перебуваючи безпосередньо в районах у період здійснення зазначених заходів, – розмір цієї додаткової винагороди збільшується до 100 000 гривень в розрахунку на місяць пропорційно часу участі у таких діях та заходах [14]. Вважаємо такий підхід вірним, оскільки з початку повномасштабної війни обсяги покладених на Національну поліцію України завдань суттєво зросли. Це і щоденна робота з викриття мародерів, контрдиверсійна діяльність на предмет виявлення і недопущення дій ворога, допомога військовим,

евакуація цивільних, а також широкий гуманітарний напрямок. Тобто, з'явилися завдання, яких не було раніше і сьогодні українські поліцейські демонструють високий професіоналізм.

Загалом досліджуючи нормативно-правові акти, слід відзначити, що законодавство у сфері надання грошового забезпечення співробітникам Національної поліції України постійно розвивається та вдосконалюється, хоча багато питань все ж таки залишається ще не вирішених, особливо в умовах сьогодення. Переконані гідне грошове забезпечення поліцейських неможливе без фундаментального нормативно-правового забезпечення, яке не лише містить відповідні соціальні права, а й забезпечує соціальні гарантії їх реалізації.

Висновки. Викладене дає підстави стверджувати, що на сьогоднішній день гарантії захисту права поліцейського на грошове забезпечення є спеціальним виявом гарантій захисту права працівника на винагороду. І сьогодні реформи в правоохоронних органах повинні бути, передусім, скоординовані та інтегровані з відомчими планами та програмами, оскільки завдання реформування полягає в тому, щоб була відповідність між завданнями і функціями, структурою та людьми і ресурсним забезпеченням. Серед інших важливих питань це і гідна оплата праці українських поліцейських, адже від їх вмотивованості напряду залежить безпека громадян та рівень розкриття злочинів. І тому їх зарплата має відповідати сучасним ризикам та реаліям, забезпечувати стабільність, а це може гарантувати лише закон. На наш погляд, розміри грошового забезпечення мають відображати рівень фізичного і морального навантаження для поліцейського, враховувати ризики, які несе службова діяльність і створювати належні матеріальні умови для життя поліцейських і членів їхніх сімей. У зв'язку з цим вважаємо, що основні складові грошового забезпечення (посадовий оклад, оклад за спеціальним званням, надбавка за вислугу років) мають складати не менше 70 % грошового забезпечення, додаткові види грошового забезпечення, які призначені для стимулювання службової діяльності – мають складати 30 %, що повинно бути закріплено на законодавчому рівні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Арсентьева О.С. Реалізація інтересів працівників в рамках системи соціального партнерства на етапі реформування трудового права України. *Форум права*. 2010. № 2. С. 15–19.
2. Марушева О.А. Поєднання централізованого та локального правового регулювання внутрішнього трудового розпорядку: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.05. Харків, 2013. 202 с.

3. Панченко М.В. Правовий механізм забезпечення гідної праці державних службовців України : дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.05. Київ, 2019. 455 с.
4. Бортник С.М. Проблеми правового регулювання грошового забезпечення поліцейських. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2018. Вип. 48(1). С. 133–137.
5. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України.* 2015. № 40-41. Ст. 379.
6. Про грошове забезпечення поліцейських національної поліції : постанова Каб. Міністрів України від 11.11.2015 № 988. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2015-%D0%BF#Text>.
7. Порядок та умови виплати грошового забезпечення поліцейським Національної поліції та здобувачам вищої освіти закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських : наказ М-ва внутрішніх справ України від 06.04.2016 № 260. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0669-16#Text>.
8. Фінансування поліції в проєкті держбюджету 2021 р. є недостатнім – голова комітету Денис Монастирський. URL: <https://ua.interfax.com.ua/news/political/709702.html>.
9. Сенчук І.І. Гарантії професійної діяльності поліцейських в сучасних умовах. *Forum Prava,* 2018. (3). 88–95. URL: <https://forumprava.pp.ua/files/088-095-2018-3-----13-.pdf>.
10. Масалова Т.А. Щодо гарантій захисту права поліцейського на грошове забезпечення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право».* 2021. № 66. С. 118–122. С. 119
11. Проект Закону про внесення змін до статті 94 Закону України «Про Національну поліцію» щодо збільшення грошового забезпечення поліцейських від 05.01.2022 № 6506. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=73566.
12. Проект Закону про внесення змін до статті 94 Закону України «Про Національну поліцію» щодо осучаснення розміру грошового забезпечення поліцейських від 06.01.2022 № 6506-1. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=73567.
13. Безпалько С.В., Шатрава С.О., Тимчишин А.М., Крицак І.В. Аналіз законопроектної бази щодо підвищення грошового забезпечення поліцейських: вітчизняний та зарубіжний досвід законодавчих ініціатив. *Юридичний науковий електронний журнал.* URL: http://lsej.org.ua/3_2022/11.pdf.
14. Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану : постанова Каб. Міністрів України від 28.02.2022 № 168. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pitannya-deyakh-viplat-vijskovosluzhbovcyam-osobam-ryadovogo-i-nachalnickogo-skladu-policejskim-ta-yih-simyam-pid-chas-diyivoennogo-stanu-168-280222>.